

Jørgen Jochimsen

STRAFFEPROCESSUEL OVERSIGT

– regler og afgørelser om betingelser,
frister, fremgangsmåde mv.

2. udgave

Jørgen Jochimsen

Straffeprocessuel oversigt

*– regler og afgørelser om betingelser,
frister, fremgangsmåde mv.*

2. udgave/1. oplag

© Karnov Group Denmark A/S, København 2016

ISBN 978-87-619-3761-2

Omslag: Axel Surland, Ljungbyhed

Sats og tryk: Rosendahls a/s

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse
af denne bog eller dele af den er ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.
Alle rettigheder forbeholdes.

Indholdsfortegnelse

Forord til 1. udgave	5
Forord til 2. udgave	7
Kapitel 1 Efterforskningsskridt og tvangsindgreb	29
1.1. AFHØRING OG SIGTELSE	29
1.1.1. Afhøring.	29
1.1.1.1. Generelle regler for politiets afhøringer.	29
1.1.1.2. Afhøring af sigtede	30
1.1.1.2.1. Bestemmelsen i retsplejelovens § 752, stk. 1, om, at sigtede ikke er forpligtet til at udtale sig	30
1.1.1.2.2. Vejledning om adgang til forsvarerbistand	30
1.1.1.2.3. Regler for afhøringen.	31
1.1.1.3. Afhøring af andre.	33
1.1.1.3.1. Afhøring af vidner.	33
1.1.1.3.2. Afhøring af forurettede	34
1.1.1.3.3. Afhøring af sigtedes nærmeste	35
1.1.2. Sigtelse	36
1.1.2.1. Mistankegrundlaget.	36
1.1.2.2. Sigtedes beføjelser	36
1.1.2.2.1. Retten til at nægte at udtale sig	36
1.1.2.2.2. Adgang til forsvarerbistand	37
1.1.2.2.2.1. Nægtelse af at beskikke den advokat, som sigtede ønsker.	38
1.1.2.2.2.2. Nægtelse af beskikkelse af advokat på grund af risiko for interessekonflikt	48
1.1.2.2.2.3. Særlig kærefrist ved kære til Den Særlige Klageret	54
1.1.2.2.3. Retten til aktindsigt	54
1.1.2.2.3.1. Sigtede har en forsvarer	54
1.1.2.2.3.2. Sigtede er uden forsvarer	54
1.1.2.2.3.3. Sigtedes adgang til aktindsigt efter sagens afslutning.	56
1.1.2.2.4. Sigtedes ret til at være til stede under retsmøder.	56
1.1.2.2.4.1. Retsmøder under efterforskningen	56
1.1.2.2.4.2. Sigtede er varetægtsfængslet	58
1.1.2.2.4.3. Deltagelse i retsmøder vedrørende medsigtede	59
1.1.2.3. Pålæg til sigtede om at indfinde sig til et retsmøde.	62
1.1.2.4. Frist for afgørelse af tiltalespørgsmålet	62
1.1.2.4.1. Den almindelige frist.	62
1.1.2.4.2. Særlig frist for visse persongrupper	62
1.1.2.4.3. Underretning til sigtede og forsvarer	63
1.1.2.4.4. Indbringelse af fristspørgsmålet for retten.	64
1.1.2.4.4.1. Fastsættelse af frist.	65

1.1.2.4.4.2.	Forlængelse af frist	66
1.1.2.4.4.3.	Virkningen af, at afgørelse ikke er truffet inden udløb af frist	66
1.2.	ANHOLDELSE	67
1.2.1.	Den almindelige bestemmelse om anholdelse – retsplejelovens § 755	67
1.2.1.1.	Betingelser	67
1.2.1.1.1.	Mistankegrundlaget	67
1.2.1.1.2.	Indikationskrav	68
1.2.1.1.3.	Kriminalitetskravet	68
1.2.1.2.	Kravet om forholdsmæssighed	68
1.2.1.3.	Kompetence og fremgangsmåde	69
1.2.1.3.1.	Anholdelse efter politiets beslutning	69
1.2.1.3.1.1.	Skånsomhedskriteriet	70
1.2.1.3.1.2.	Undersøgelse og besigtigelse af anholdte – fratagelse af genstande	70
1.2.1.3.2.	Anholdelse efter rettens beslutning	70
1.2.1.3.3.	Privates anholdelsesbeføjelse	71
1.2.2.	Frister	71
1.2.2.1.	Frister, der skal iagttages af politiet	71
1.2.2.2.	Frister, der skal iagttages af retten	72
1.2.3.	Forsvarerbeskikkelse	72
1.2.4.	Anholdelse ved opløb	73
1.2.5.	Anholdelse ved overtrædelse af vilkår mv.	73
1.2.6.	Udeblivelse fra retsmøde	73
1.2.7.	Pågribelse med henblik på fuldbyrdelse af straf.	74
1.2.8.	Andre regler, der hjemler frihedsberøvelse i relation til behandling af straffesager.	74
1.2.8.1.	Retsplejeloven	74
1.2.8.1.1.	Tilbageholdelse af unge under 15 år.	74
1.2.8.1.2.	Frihedsberøvelse af vidne ved vidnets udeblivelse mv. . .	74
1.2.8.2.	Politoloven	75
1.2.8.2.1.	Afværgelse af fare	75
1.2.8.2.2.	Svage og udsatte persongrupper.	76
1.2.8.2.2.1.	Børn	76
1.2.8.2.2.2.	Berusede personer	78
1.2.8.3.	Udlændingeloven	78
1.2.8.3.1.	Varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35	78
1.2.8.3.2.	Frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36 og fremstilling for retten efter § 37	84
1.2.8.4.	Lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.	88
1.2.8.4.1.	Betingelser for afgørelse om tilhold, opholdsforbud og bortvisning	88
1.2.8.4.1.1.	Begæring herom eller almene hensyn.	88

1.2.8.4.1.2.	Materielle betingelser	88
1.2.8.4.1.3.	Fastsættelse af frist	89
1.2.8.4.2.	Kompetence	90
1.2.8.4.3.	Advokatbeskikkelse	90
1.2.8.4.4.	Underretning	90
1.2.8.5.	Udleveringsloven	91
1.2.8.5.1.	Behandling af sager om udlevering til stater uden for Den Europæiske Union og Norden	91
1.2.8.5.1.1.	Anmodningen om udlevering	91
1.2.8.5.1.2.	Undersøgelse af om betingelserne for udlevering er opfyldt	92
1.2.8.5.1.3.	Beskikkelse af forsvarer	93
1.2.8.5.1.4.	Afgørelsen og indbringelse af afgørelsen for domstolene	93
1.2.8.5.1.5.	Gennemførelse af udlevering	94
1.2.8.5.2.	Behandling af sager om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union	94
1.2.8.5.2.1.	Den europæiske arrestordre om udlevering	94
1.2.8.5.2.2.	Undersøgelse af om betingelserne for udlevering er opfyldt	95
1.2.8.5.2.3.	Beskikkelse af forsvarer	96
1.2.8.5.2.4.	Afgørelsen og indbringelse af afgørelsen for domstolene	96
1.2.8.5.2.5.	Gennemførelse af udlevering	97
1.2.8.5.3.	Behandling af sager om udlevering til de nordiske lande	98
1.2.8.5.3.1.	Indledning	98
1.2.8.5.3.2.	Anmodning om udlevering	98
1.2.8.5.3.3.	Undersøgelse af om betingelserne for udlevering er opfyldt	98
1.2.8.5.3.4.	Beskikkelse af forsvarer	99
1.2.8.5.3.5.	Afgørelsen og indbringelse af afgørelsen for domstolene	99
1.2.8.5.3.6.	Gennemførelse af udlevering	99
1.3.	VARETÆGTSENGSLING	100
1.3.1.	Betingelser	101
1.3.1.1.	Betingelserne i retsplejelovens § 762, stk. 1	101
1.3.1.1.1.	Mistankekrav	101
1.3.1.1.2.	Indikationskrav	102
1.3.1.1.3.	Kriminalitetskrav	109
1.3.1.2.	Betingelserne i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1	110
1.3.1.2.1.	Mistankekrav	110
1.3.1.2.2.	Indikationskrav	110
1.3.1.2.3.	Kriminalitetskrav	112
1.3.1.3.	Betingelserne i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2	112
1.3.1.3.1.	Mistankekrav	112
1.3.1.3.2.	Indikationskrav	112

1.3.1.3.3.	Kriminalitetskrav	112
1.3.1.4.	Betingelserne i retsplejelovens § 763	114
1.3.2.	Kravet om forholdsmæssighed	114
1.3.2.1.	Retsplejelovens § 762, stk. 3 – udelukkelse af varetægtsfængsling	114
1.3.2.2.	Fængslingssurrogat	115
1.3.3.	Kompetence og fremgangsmåde	116
1.3.3.1.	Varetægtsfængslings iværksættelse (1.-gangs fængsling) ..	116
1.3.3.1.1.	Sigtedes fremstilling i retten	116
1.3.3.1.2.	Afsigelse af kendelse – krav til begrundelse	116
1.3.3.2.	Fortsat varetægtsfængsling	117
1.3.4.	Frister	119
1.3.4.1.	Fængslingsfrist	119
1.3.4.1.1.	1.-gangs fængsling og fristforlængelse	119
1.3.4.1.2.	Tidsgrænse for opretholdelse af varetægtsfængsling	119
1.3.4.1.3.	Anvendelse af telekommunikation ved fristforlængelser .	123
1.3.4.2.	Fængslingsfrist udløber efter, at anklageskrift er indleveret	125
1.3.4.3.	Fængslingsfrist udløber efter, at hovedforhandling er begyndt	128
1.3.4.4.	Fængsling efter dom	129
1.3.4.5.	Varetægtsfængsling af unge under 18 år	130
1.3.4.5.1.	Surrogatanbringelse	130
1.3.4.5.2.	Tidsgrænse for opretholdelse af varetægtsfængsling	130
1.3.5.	Forsvarerbeskikkelse	133
1.3.6.	Varetægtsfængsling i isolation	133
1.3.6.1.	Betingelser	133
1.3.6.1.1.	Almindelige betingelser for iværksættelse (eller fortsættelse) af isolation – krav om forholdsmæssighed	133
1.3.6.1.2.	Særlige betingelser ved forlængelse af isolation	134
1.3.6.2.	Kompetence	135
1.3.6.3.	Frister	135
1.3.6.3.1.	Frist ved iværksættelse af isolation	135
1.3.6.3.2.	Strafferammefristerne	135
1.3.6.3.3.	Ung alder	137
1.3.6.3.4.	Forlængelse af isolation	137
1.3.6.4.	Isolation i forbindelse med frihedsberøvelse i henhold til udlændingeloven	138
1.3.6.4.1.	Betingelser	138
1.3.6.4.2.	Kompetence	138
1.3.6.4.3.	Advokatbeskikkelse	139
1.3.6.4.4.	Frister	139
1.3.6.4.5.	Krav om forholdsmæssighed	139

1.4.	INDGREB I MEDDELELSESHEMMELIGHEDEN	139
1.4.1.	Beskrivelse af de enkelte indgreb	139
1.4.1.1.	Afgørelser, hvor det er blevet statueret, at det pågældende efterforskningsskridt er et indgreb i meddelelshemmeligheden	141
1.4.1.2.	Afgørelser, hvor det er blevet statueret, at det pågældende efterforskningsskridt ikke er et indgreb i meddelelshemmeligheden	143
1.4.2.	Betingelser	144
1.4.2.1.	Mistankekrav	144
1.4.2.2.	Indikationskrav	148
1.4.2.3.	Kriminalitetskrav	150
1.4.2.3.1.	Fravigelser i udvidende retning	151
1.4.2.3.2.	Fravigelser i indskrænkende retning	152
1.4.2.4.	Krav om forholdsmæssighed	153
1.4.2.5.	Vidneudelukkede personer	155
1.4.3.	Kompetence og fremgangsmåde	155
1.4.4.	Særligt om telefonaflytning og teleoplysning i efterforskning af terrørsager mv.	157
1.4.5.	Advokatbeskikkelse og underretning mv. til advokaten	158
1.4.5.1.	Beskikkelse af advokat	158
1.4.5.2.	Underretning mv. til advokaten	159
1.4.6.	Underretning om indgrebet	160
1.4.6.1.	Underretning fra retten	160
1.4.6.1.1.	Underretning i visse tilfælde til Justitsministeriet	160
1.4.6.1.2.	Underretning til den beskikkede advokat	160
1.4.6.1.3.	Underretning til personer, der er omfattet af eller berørt af indgrebet	160
1.4.6.1.3.1.	Frist for underretning	162
1.4.6.1.3.2.	Undladelse af eller udsættelse af underretning	162
1.4.6.2.	Underretning fra politiet	163
1.4.7.	Tilintetgørelse af materiale	163
1.4.8.	Udenlandske myndigheders aflytning	164
1.5.	OBSERVATION	164
1.5.1.	Beskrivelse af indgrebet	164
1.5.2.	Betingelser	165
1.5.2.1.	Observation på et ikke frit tilgængeligt sted uden for bolig	165
1.5.2.1.1.	Indikationskrav	166
1.5.2.1.2.	Kriminalitetskrav	166
1.5.2.1.3.	Kompetence	166
1.5.2.2.	Observation på et ikke frit tilgængeligt sted uden for bolig ved hjælp af særlige apparater	166
1.5.2.2.1.	Indikationskrav	167

1.5.2.2.2.	Kriminalitetskrav	167
1.5.2.2.3.	Kompetence.....	167
1.5.2.2.4.	Øjemedsforspildelse	168
1.5.2.3.	Observation i en bolig eller andre husrum	168
1.5.2.3.1.	Indikationskrav.....	168
1.5.2.3.2.	Kriminalitetskrav	168
1.5.2.3.3.	Kompetence.....	168
1.5.2.3.4.	Øjemedsforspildelse	168
1.5.3.	Krav om forholdsmæssighed	169
1.5.4.	Vidneudelukkede personer	169
1.5.5.	Beskikkelse af advokat	169
1.5.6.	Underretning om indgrebet	169
1.5.7.	Tilintetgørelse af materiale.....	170
1.6.	TELEOBSERVATION	171
1.6.1.	Beskrivelse af indgrebet	171
1.6.2.	Betingelser	172
1.6.2.1.	Mistankekrav	172
1.6.2.2.	Indikationskrav.....	173
1.6.2.3.	Kriminalitetskrav	173
1.6.3.	Kompetence.....	173
1.6.4.	Øjemedsforspildelse	173
1.6.5.	Krav om forholdsmæssighed	173
1.6.6.	Beskikkelse af advokat	174
1.6.7.	Underretning om indgrebet	174
1.6.8.	Tilintetgørelse af materiale.....	174
1.7.	DATAAFLÆSNING	175
1.7.1.	Beskrivelse af indgrebet	175
1.7.2.	Betingelser	175
1.7.2.1.	Mistankekrav	175
1.7.2.2.	Indikationskrav.....	176
1.7.2.3.	Kriminalitetskrav	176
1.7.3.	Kompetence.....	176
1.7.4.	Øjemedsforspildelse	177
1.7.5.	Krav om forholdsmæssighed	177
1.7.6.	Vidneudelukkede personer	177
1.7.7.	Beskikkelse af advokat	177
1.7.8.	Underretning om indgrebet	177
1.7.9.	Tilintetgørelse af materiale.....	178
1.8.	FORSTYRRELSE ELLER AFBRYDELSE AF RADIO- ELLER TELEKOMMUNIKATION	178
1.8.1.	Beskrivelse af indgrebet	178
1.8.2.	Betingelser	179
1.8.2.1.	Indikationskrav.....	179
1.8.2.2.	Kriminalitetskrav	179

1.8.3.	Kompetence og fremgangsmåde	179
1.8.4.	Øjemedsforspildelse	180
1.8.5.	Forholdsmæssighed	180
1.8.6.	Beskikkelse af advokat	181
1.9.	LEGEMSINDGREB	181
1.9.1.	Beskrivelse af indgrebene	181
1.9.2.	Legemsindgreb over for sigtede	182
1.9.2.1.	Betingelser	182
1.9.2.1.1.	Mistankekrav	182
1.9.2.1.2	Indikationskrav	184
1.9.2.1.3.	Kriminalitetskrav	185
1.9.2.2.	Særligt om optagelse af fingeraftryk og personfotografi samt udtagelse af spyt- eller blodprøve med henblik på senere identifikation	185
1.9.2.3.	Kompetence og fremgangsmåde	187
1.9.3.	Legemsindgreb over for en person, der ikke er sigtet ...	189
1.9.3.1.	Betingelser	189
1.9.3.1.1.	Spørgsmål om samtykke	189
1.9.3.1.2.	Hvis ikke samtykke – indikationskrav og kriminalitetskrav	189
1.9.3.1.3.	Legemsindgreb i henhold til udlændingeloven	190
1.9.3.1.4.	Legemsindgreb i henhold til politiloven	191
1.9.3.1.4.1.	Besigtigelse af personer, der formodes at være i besiddelse af »farlige« genstande	191
1.9.3.1.4.2.	Legemsbesigtigelse i forbindelse med visitationszoner. ...	191
1.9.3.2.	Kompetence og fremgangsmåde	192
1.9.4.	Øjemedsforspildelse	192
1.9.5.	Krav om forholdsmæssighed og skånsomhed	193
1.9.6.	Tilintetgørelse af materiale	193
1.9.6.1.	Personfotografier	193
1.9.6.2.	Andet materiale	193
1.10.	RANSAGNING	194
1.10.1.	Beskrivelse af indgrebet	194
1.10.1.1.	Afgrænsning mellem kategori 1-ransagninger og kategori 2-ransagninger	195
1.10.1.2.	Tilfældighedsfund	197
1.10.2.	Ransagning hos en mistænkt	199
1.10.2.1.	Betingelser	199
1.10.2.1.1.	Mistankekrav	199
1.10.2.1.2.	Indikationskrav	201
1.10.2.1.3.	Kriminalitetskrav	201
1.10.2.2.	Kompetence og fremgangsmåde	202
1.10.3.	Ransagning hos en ikke-mistænkt.	205
1.10.3.1.	Betingelser	205

1.10.3.1.1.	Spørgsmålet om samtykke	205
1.10.3.1.2.	Hvis ikke samtykke – indikationskrav og kriminalitetskrav	205
1.10.3.2.	Kompetence og fremgangsmåde	207
1.10.4.	Øjemedsforspildelse	207
1.10.5.	Hemmelig ransagning	212
1.10.5.1.	Beskrivelse	212
1.10.5.2.	Betingelser	214
1.10.5.2.1.	Mistankekrav	214
1.10.5.2.2.	Indikationskrav	214
1.10.5.2.3.	Kriminalitetskrav	214
1.10.5.2.4.	Kompetence og fremgangsmåde	214
1.10.6.	Krav om forholdsmæssighed, skånsomhed og vejledning	216
1.10.7.	Begrænsning under hensyn til reglerne om vidneudelukkelse og vidnefritagelse med hensyn til skriftlige meddelelser og lignende	217
1.10.7.1.	Ransagning hos mistænkte	218
1.10.7.2.	Ransagning hos ikke-mistænkte	218
1.10.7.3.	Hemmelig ransagning	218
1.10.8.	Tilkaldelse af vidner	219
1.10.9.	Ransagning efter dom	219
1.11.	BESLAGLÆGGELSE	220
1.11.1.	Beskrivelse af indgrebet	220
1.11.2.	Beslaglæggelse hos mistænkte	220
1.11.2.1.	Betingelser for at foretage beslaglæggelse af genstande, som den mistænkte har rådighed over	221
1.11.2.1.1.	Mistankekrav	221
1.11.2.1.2.	Indikationskrav	221
1.11.2.1.3.	Kriminalitetskrav	221
1.11.2.2.	Betingelser for at foretage beslaglæggelse af gods, som den mistænkte ejer	222
1.11.2.2.1.	Mistankekrav	223
1.11.2.2.2.	Indikationskrav	223
1.11.2.2.3.	Kriminalitetskrav	223
1.11.2.3.	Betingelser for at foretage beslaglæggelse af mistænktes hele formue eller en del af denne (formuebeslag) – retsplejelovens § 802, stk. 3.	223
1.11.2.3.1.	Mistankekrav	223
1.11.2.3.2.	Indikationskrav	223
1.11.2.3.3.	Kriminalitetskrav	224
1.11.2.3.4.	Beskikkelse af forsvarer.	224
1.11.2.3.5.	Kompetence og fremgangsmåde	224
1.11.3.	Beslaglæggelse hos ikke-mistænkte	225

1.11.3.1.	Betingelser	225
1.11.3.1.1.	Indikationskrav	225
1.11.3.1.2.	Kriminalitetskrav	226
1.11.3.2.	Pålæg om tavshedspligt	226
1.11.4.	Kompetence og fremgangsmåde	226
1.11.5.	Øjemedsforspildelse	230
1.11.6.	Krav om forholdsmæssighed	235
1.11.7.	Begrænsning under hensyn til reglerne om vidneudelukkelse og vidnefritagelse med hensyn til skriftlige meddelelser og lignende	235
1.11.7.1.	Beslaglæggelse hos en mistænkt	235
1.11.7.2.	Beslaglæggelse hos en ikke-mistænkt	235
1.11.8.	Hemmelig beslaglæggelse	236
1.11.9.	Midlertidig beslaglæggelse	239
1.11.9.1.	Genstand for beslaglæggelse	239
1.11.9.2.	Mistankekrav	240
1.11.9.3.	Kriminalitetskrav	241
1.11.9.4.	Indikationskrav	242
1.11.9.5.	Kompetence og fremgangsmåde	242
1.11.9.6.	Hemmelig midlertidig beslaglæggelse	242
1.11.9.7.	Bortfald af midlertidig beslaglæggelse	243
1.11.10.	Beslaglæggelse efter dom	244
1.11.11	Fuldbyrdelse af beslaglæggelseskendelser i henhold til afgørelse, truffet af kompetent myndighed inden for Den Europæiske Union	246
1.12.	EDITION	247
1.12.1.	Beskrivelse af indgrebet	247
1.12.2.	Betingelser	248
1.12.2.1.	Indikationskrav	248
1.12.2.2.	Kriminalitetskrav	249
1.12.2.3.	Begrænsninger i anvendelse af indgrebet	250
1.12.3.	Kompetence	251
1.12.4.	Øjemedsforspildelse	252
1.12.5.	Underretning og indkaldelse til retten	252
1.12.5.1.	Underretning med ret til at udtale sig af den, mod hvem indgrebet retter sig	252
1.12.5.2.	Indkaldelse af sigtedes forsvarer til retsmødet	254
1.12.5.3.	Underretning og indkaldelse af sigtede?	255
1.12.5.4.	Undtagelser fra underretning og indkaldelse	255
1.12.6.	Kendelse på transaktion	255
1.12.7.	Edition efter dom	256
1.13.	FOREVISNING AF FOTOGRAFIER	256
1.13.1.	Forevisning af fotografier af en mistænkt	257
1.13.1.1.	Betingelser	257

1.13.1.1.1.	Mistankekrav	257
1.13.1.1.2.	Indikationskrav	257
1.13.1.1.3.	Kriminalitetskrav	257
1.13.1.2.	Kompetence	257
1.13.2.	Forevisning af fotografier af andre end mistænkte, herunder forurettede og vidner, der ikke har givet samtykke til forevisningen	257
1.13.2.1.	Betingelser	257
1.13.2.1.1.	Indikationskrav	257
1.13.2.1.2.	Kriminalitetskrav	258
1.13.2.2.	Kompetence	258
1.13.2.3.	Øjemedsforspildelse	258
1.13.3.	Forevisning af fototek (fotografier i politiets register) . . .	258
1.13.4.	Krav om forholdsmæssighed	259
1.14.	KONFRONTATION	260
1.14.1.	Beskrivelse af efterforskningsskridtet	260
1.14.2.	Betingelser	260
1.14.2.1.	Mistankekrav	260
1.14.2.2.	Indikationskrav	261
1.14.2.3.	Kriminalitetskrav	261
1.14.2.4.	Spørgsmål om samtykke	261
1.14.3.	Kompetence	261
1.14.4.	Krav om forholdsmæssighed	262
1.15.	OFFENTLIGGØRELSE AF SIGNALEMENT OG OFFENTLIG EFTERLYSNING	262
1.15.1.	Beskrivelse af efterforskningsskridtet	262
1.15.2.	Betingelser	262
1.15.2.1.	Mistankekrav	262
1.15.2.2.	Indikationskrav	263
1.15.2.3.	Kriminalitetskrav	263
1.15.3.	Kompetence	263
1.15.4.	Krav om forholdsmæssighed	263
1.16.	INDGREB OVER FOR PERSONER UNDER 15 ÅR.	264
1.16.1.	Tilbageholdelse af unge under 15 år	264
1.16.1.1.	Betingelser	264
1.16.1.2.	Frister	264
1.16.1.3.	Underretning	264
1.16.1.3.1.	Underretning til de sociale myndigheder – retsplejelovens § 821 d, stk. 1 og 2	264
1.16.1.3.2.	Underretning til indehaveren af forældremyndigheden – retsplejelovens § 821 d, stk. 3	265
1.16.2.	Andre indgreb	265
1.16.3.	Advokatbeskikkelse	266
1.16.4.	Kompetence	266

1.16.5.	Krav om forholdsmæssighed	267
1.17.	ANVENDELSE AF AGENTER	267
1.17.1.	Beskrivelse af efterforskningsskridtet	267
1.17.2.	Betingelser	267
1.17.2.1.	Mistankegrundlag	267
1.17.2.2.	Kriminalitetskrav	268
1.17.2.3.	Indikationskrav	268
1.17.2.4.	Provokationsforbud	268
1.17.3.	Kompetence	268
1.17.4.	Øjemedsforspildelse	269
1.17.5.	Spørgsmål om advokatbeskikkelse og underretning	269
1.17.6.	Anvendelse af civile personer i forbindelse med agentvirksomhed	270
1.17.7.	Agentvirksomhed i terrorsager mv.	270
1.18.	FORURETTEDE	271
1.18.1.	Beskikkelse af advokat (bistandsadvokat) for forurettede	271
1.18.1.1.	Beskikkelse af advokat i sager, der vedrører lovover- trædelser som nævnt i retsplejelovens § 741 a, stk. 1	272
1.18.1.2.	Beskikkelse af advokat i sager, selv om lovovertrædelserne ikke er omfattet af retsplejelovens § 741 a, stk. 1	272
1.18.1.3.	Beskikkelse af advokat for forurettedes nære pårørende .	273
1.18.1.4.	Beskikkelse af advokat i sager om strafbare forhold begået af politipersonale i tjenesten	273
1.18.1.5.	Beskikkelse af advokat med henblik på opgørelse af erstatningskrav	274
1.18.1.6.	Beskikkelse af advokat for forurettede vedrørende lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.	274
1.18.1.7.	Kompetence til at foretage beskikkelse.	274
1.18.2.	Politiets afhøring og vejledning af forurettede	275
1.18.3.	Beskyttelse af og varetagelse af særlige hensyn til forurettede under sagen	275
1.18.3.1.	Politiet og anklagemyndighedens underretning til retten om behov for særlig hensyntagen	275
1.18.3.2.	Afgørelser om dørlukning mv. forud for hovedforhandlingen	276
1.18.4.	Underretning af forurettede	276
1.18.4.1.	Underretning om påtaleopgivelse	276
1.18.4.2.	Underretning om tiltale og om retsmøder	276
1.18.4.3.	Underretning om hovedforhandlingen	277
1.18.4.4.	Underretning om sagens udfald og eventuel anke/ genoptagelse	277

1.18.4.5.	Underretning om den dømtes uledsagede udgang, løsladelse mv.	277
1.19.	TVISTIGHEDER OM EFTERFORSKNINGSSKRIDT MV. OG RETSMØDER UNDER EFTERFORSKNINGEN	280
1.19.1.	Twistigheder om efterforskningsskridt	280
1.19.2.	Retsmøder under efterforskningen	281
1.19.2.1.	Underretning om afholdelse af retsmøde	281
1.19.2.2.	Retsmøder om bevisskridt	282
Kapitel 2	Beskikkelse af forsvarer og beskikkelse af advokat ...	284
2.1.	BESKIKKELSE AF FORSVARER.	284
2.1.1.	Hvornår skal der beskikkes forsvarer?	284
2.1.1.1.	Grundlovsforhør.	284
2.1.1.2.	Anticiperet bevisførelse.	284
2.1.1.3.	Retsmøder for lukkede døre.	285
2.1.1.4.	Tiltale og hovedforhandling.	285
2.1.1.5.	Ankesager, genoptagelse og mundtlig forhandling af kæremål.	285
2.1.1.6.	Færdselssager	286
2.1.1.7.	Sager efter udlændingeloven	286
2.1.1.7.1.	Sager om udvisning.	286
2.1.1.7.2.	Varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 og frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36	287
2.1.1.8.	International fuldbyrdelse af straf mv.	287
2.1.1.9.	Skattesager.	288
2.1.2.	Forsvarerens tilstedeværelse under afhøring af sigtede/ tiltalte og under visse efterforskningsskridt	288
2.1.2.1.	Afhøring af sigtede/tiltalte.	288
2.1.2.2.	Efterforskningsskridt, der formodes at ville finde anvendelse som bevis under hovedforhandlingen.	289
2.1.2.2.1.	Underretning til forsvareren	289
2.1.2.2.2.	Øjemedsforspildelse	291
2.1.3.	Forsvarerens ret til aktindsigt	292
2.1.3.1.	Adgang til kopi af indførsler i retsbøger	292
2.1.3.2.	Adgang til politiets materiale (politirapporter mv.).	292
2.1.3.3.	Pålæg om ikke at videregive oplysninger	294
2.1.3.3.1.	Retsplejelovens § 729 a, stk. 4.	294
2.1.3.3.2.	Retsplejelovens § 748, stk. 6	295
2.1.3.3.3.	Retsplejelovens § 754 d, 2. pkt.	296
2.1.3.3.4.	Retsplejelovens § 838, stk. 2	296
2.1.3.4.	Fravigelse af forsvarerens ret til aktindsigt	296
2.1.3.4.1.	Fremgangsmåde – beskikkelse af advokat.	296
2.1.3.4.2.	Tilfælde, hvor der kan ske fravigelse af forsvarerens ret til aktindsigt	298

2.1.4.	Forsvarerens tilstedeværelse under retsmøder	300
2.1.4.1.	Retsmøder under efterforskning	300
2.1.4.2.	Retsmøder under hovedforhandlingen	302
2.2.	BESKIKKELSE AF ADVOKAT	303
2.2.1.	Hvornår skal der ske beskikkelse af advokat?	303
2.2.1.1.	Indgrebsadvokat.	303
2.2.1.1.1.	»Tys-tys advokat«	304
2.2.1.2.	Beskikkelse af advokat i andre tilfælde	305
2.2.2.	Advokatens adgang til at overvære afhøringer og til at være til stede under retsmøder	305
2.2.2.1.	Indgrebsadvokat.	305
2.2.2.2.	Andre beskikkede advokater	306
2.2.2.2.1.	Bistandsadvokat efter retsplejelovens kapitel 66 a	306
2.2.2.2.2.	Advokat beskikket for forurettede i straffesager mod politipersonale	306
2.2.2.2.3.	Advokat, der er beskikket med henblik på opgørelse af erstatningskrav	307
2.2.2.2.4.	Advokat beskikket for en person under 15 år i medfør af bestemmelsen i retsplejelovens § 821 e.	307
2.2.2.2.5.	Advokat beskikket for erstatningssøgende i sager om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning.	307
2.2.3.	Advokatens adgang til aktindsigt	308
2.2.3.1.	Indgrebsadvokater	308
2.2.3.2.	Andre beskikkede advokater	308
2.2.3.2.1.	Bistandsadvokat efter retsplejelovens kapitel 66 a	308
2.2.3.2.2.	Advokat beskikket for forurettede i straffesager mod politipersonale	309
2.2.3.2.3.	Advokat, der er beskikket med henblik på opgørelse af erstatningskrav	309
2.2.3.2.4.	Advokat beskikket for en person under 15 år i medfør af bestemmelsen i retsplejelovens § 821 e	309
2.2.3.2.5.	Advokat beskikket for erstatningssøgende i sager om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning.	309
Kapitel 3	Sager, der behandles uden medvirken af domsmænd . .	310
3.1.	TILSTÅELSESSAGER	310
3.1.1.	Anvendelsesområde – værneting	310
3.1.2.	Betingelser	310
3.1.2.1.	Uforbeholden tilståelse	310
3.1.2.2.	Samtykke	311
3.1.2.3.	Retten ikke finder det betænkeligt at afgøre sagen uden hovedforhandling.	312
3.1.2.4.	Ikke spørgsmål om anvendelse af straffelovens §§ 68, 69, 70 eller 73.	312

3.1.3.	Forsvarermedvirken	312
3.2.	KAPITEL 80-SAGER	312
3.2.1.	Indkaldelse	312
3.2.2.	Udeblivelse	313
3.2.3.	Behandling af sager uden afholdelse af retsmøde	314

Kapitel 4 Tiltale og forberedelse af hovedforhandling

	i første instans	315
4.1.	ANKLAGESKRIFT OG BEVISFORTEGNELSE	315
4.1.1.	Anklageskriftets indhold.	315
4.1.2.	Indlevering og forkyndelse af anklageskriftet.	319
4.1.3.	Berigtigelse af anklageskriftet og udvidelse af tiltalen ...	319
4.1.3.1.	Inden hovedforhandlingen.....	319
4.1.3.2.	Under hovedforhandlingen	320
4.1.4.	Bevisfortegnelse	320
4.1.4.1.	Tvist om bevisførelse.....	321
4.1.4.2.	Ændringer i den angivne bevisførelse	321
4.2.	ANTICIPERET BEVISFØRELSE	321
4.2.1.	Særreglen i retsplejelovens § 745 e – Videoafhøring af et barn	321
4.2.1.1.	Samtykke fra forældremyndighedens indehaver til afhøring af barnet?	325
4.2.1.2.	Barnet omfattet af vidnefritagelsesgrund.....	326
4.2.1.3.	Beskikkelse af bistandsadvokat	326
4.2.1.4.	Beskikkelse af forsvarer.	326
4.2.1.5.	Mistænkte eller sigtede skal snarest muligt sammen med sin forsvarer have adgang til at gennemse videooptagelsen hos politiet.	327
4.2.1.6.	Afhøring efter rettens bestemmelse	331
4.2.1.7.	Videoafhøringens benyttelse som bevis.....	332
4.2.2.	Anticiperet bevisførelse i øvrigt.	333
4.3.	RETSMØDE INDEN HOVEDFORHANDLINGEN.....	336
4.3.1.	Afgørelse om dørlukning, referat- og navneforbud.....	336
4.3.2.	Afgørelse om, at tiltalte skal forlade retslokalet under vidneforklaring.....	337
4.3.3.	Afgørelse om anonym vidneførsel	338
4.3.4.	Forhåndsberømmelse af hovedforhandlingen.....	338
4.3.5.	Berømmelse af hovedforhandlingen	339

Kapitel 5 Hovedforhandling i første instans

5.1.	DOMSMANDSSAGER	340
5.1.1.	Tiltaltes udeblivelse	340
5.1.2.	Afhøring af vidner ved tiltaltes udeblivelse	341

5.1.3.	Tiltaltes fjernelse eller udelukkelse fra at overvære dele af hovedforhandlingen	342
5.1.3.1.	Tiltaltes fjernelse.	342
5.1.3.2.	Tiltaltes udelukkelse fra at overvære dele af hovedforhandlingen	342
5.1.4.	Forsvarerens eller anklagerens udeblivelse.	344
5.1.5.	Læggdommers udeblivelse.	345
5.1.6.	Bistandsadvokatens udeblivelse	345
5.1.7.	Vidners udeblivelse	345
5.1.8.	Dokumentation af forklaringer	346
5.1.8.1.	Tiltaltes forklaring	346
5.1.8.1.1.	Forklaring til politirapport	346
5.1.8.1.2.	Retsforklaring	346
5.1.8.2.	Vidneforklaringer.	346
5.1.8.2.1.	Forklaring til politirapport	346
5.1.8.2.1.1.	Vidnet udebliver fra hovedforhandlingen.	347
5.1.8.2.1.2.	Vidnet er i mellemtiden afgået ved døden eller kan af anden grund ikke skaffes til veje.	347
5.1.8.2.1.3.	Vidner er eller har været omfattet af en vidnefritagelsesgrund	347
5.1.8.2.2.	Retsforklaring	348
5.1.9.	Uanmeldt bevisførelse.	349
5.1.10.	Afstemningsregler	350
5.1.11.	Domsafsigtelse og vejledning om anke	351
5.2.	NÆVNINGESAGER	352
5.2.1.	Fravalg af nævningsbehandling	352
5.2.2.	Indsendelse af ekstrakt	352
5.2.3.	Afstemningsregler	353
5.2.4.	Domsafsigtelse og vejledning om anke	353
Kapitel 6	Iværksættelse af anke	355
6.1.	ANKE TIL LANDSRET	355
6.1.1.	Anklagemyndighedens anke	355
6.1.2.	Tiltaltes anke.	356
6.1.2.1.	Tiltalte har givet møde i byretten	356
6.1.2.2.	Tiltalte er ikke mødt i byretten	356
6.1.3.	Ankefristen	357
6.1.3.1.	Ordinær anke	357
6.1.3.2.	Kontraanke	357
6.1.4.	Iværksættelse af anke	358
6.1.4.1.	Anklagemyndighedens anke	358
6.1.4.1.1.	Ordinær anke og kontraanke	358
6.1.4.1.2.	Anke, hvor ankemeddelelse skal forkyndes	363
6.1.4.2.	Tiltaltes anke.	364

6.1.5.	Anke til landsret med Procesbevillingsnævnets tilladelse	366
6.1.5.1.	Frist for ansøgning til Procesbevillingsnævnet	366
6.1.5.2.	Indbringelse af sagen for landsretten efter tilladelse	367
6.1.6.	Overskridelse af ankefristen	367
6.1.6.1.	Afvisning af anken	367
6.1.6.2.	Admittering af anken	367
6.1.7.	Krav til ankemeddelelsens indhold	370
6.1.8.	Udarbejdelse og forkyndelse af anklageskrift	371
6.1.9.	Afstemningsregler	372
6.1.9.1.	Domsmandssager	372
6.1.9.2.	Nævningesager	372
6.1.9.2.1.	Anken angår skyldsspørgsmålet	372
6.1.9.2.2.	Anken angår alene sanktionsspørgsmålet	373
6.2.	ANKE TIL HØJESTERET	373
6.2.1.	Anke kræver Procesbevillingsnævnets tilladelse	373
6.2.2.	Kontraanke	374
6.2.3.	Indbringelse af sagen for Højesteret efter tilladelse	374
Kapitel 7	Iværksættelse af kære	375
7.1.	KÆRE TIL LANDSRET	375
7.1.1.	Hvilke afgørelser kan kæres?	375
7.1.1.1.	Kendelser og beslutninger afsagt eller truffet af byretten	375
7.1.1.2.	Kæremål vedrørende forsvarer- og advokatbeskikkelse	376
7.1.1.3.	Kendelser og beslutninger, der afsiges under hovedforhandlingen eller under dennes forberedelse	379
7.2.	KÆRE TIL HØJESTERET	384
7.2.1.	Afgørelser, der kun kan kæres med Procesbevillingsnævnets tilladelse	384
7.2.1.1.	Afgørelser, der træffes under behandlingen af en ankesag	384
7.2.1.2.	Landsrettens afgørelse i en kæresag	385
7.2.1.3.	Ansøgning om karettilladelse	385
7.2.2.	Afgørelser, der kan kæres uden tilladelse	386
7.3.	KÆRE TIL DEN SÆRLIGE KLAGERET	386
7.4.	IVÆRKSÆTTELSE AF KÆRE	388
7.5.	KÆREFRISTER	390
7.5.1.	Den almindelige kærefrist	390
7.5.1.1.	Overskridelse af kærefristen	390
7.5.1.2.	Admittering af kæremålet	391
7.5.2.	Særlige kærefrister	392
7.5.2.1.	Kære til Den Særlige Klageret – retsplejelovens § 737, stk. 1	392
7.5.2.2.	Kære til landsret af afgørelser i henhold til udleveringsloven	393

7.5.2.3.	Kære efter tilladelse fra Procesbevillingsnævnet	394
7.6.	BEHANDLING AF KÆREMÅLET	394
7.6.1.	Indsendelse af kæremålet	394
7.6.2.	Mundtlig forhandling	396
7.6.3.	Mundtlig forhandling af fængslingskæremål	397
7.6.4.	Mundtlig forhandling af isolationsfængslingskæremål. ...	397
7.7.	KÆRE AF AFGØRELSE OM FRIHEDSBERØVELSE EFTER UDLÆNDINGELOVENS § 36	398
Kapitel 8	Genoptagelse af straffesager	399
8.1.	BEGÆRING OM GENOPTAGELSE AF SAG PÅDØMT VED HØJESTERET ELLER VED LANDSRET.	399
8.1.1.	Betingelser	399
8.1.1.1.	Frifindende dom.	399
8.1.1.2.	Fældende dom	400
8.1.2.	Frist for fremsættelse af begæring om genoptagelse	401
8.1.3.	Genoptagelse af byretsdomme.	401
8.1.4.	Udenretlig bøvedtagelse?	402
8.2.	BEGÆRING OM RETSFORFØLGNING I SAG, HVOR TILTALTE ER FRIFUNDET VED EN UDENLANDSK DOMSTOL.	402
8.3.	GENOPTAGELSE AF UDEBLIVELSESSAGER	403
8.3.1.	Domfældt som udebleven, men har haft lovligt forfald.	403
8.3.2.	Domfældt uden retsmøde i medfør af retsplejelovens § 897, stk. 1, nr. 3	404
8.3.3.	Domfældt som udebleven i medfør af retsplejelovens § 855, stk. 3, nr. 4	405
8.3.4.	Ankesag afvist på grund af tiltaltes udeblivelse.	406
8.3.5.	Udeblivelse fra hovedforhandling i genoptaget sag	407
Kapitel 9	Fuldbyrdelse af strafferetlige afgørelser	408
9.1.	FULDBYRDELSE AF STRAFFEDOMME.	408
9.2.	FULDBYRDELSE AF VISSE STRAFFERETLIGE AFGØRELSE I DEN EUROPÆISKE UNION.	408
9.2.1.	Fuldbyrdelse af endelige strafferetlige afgørelser.	410
9.2.1.1.	Frister for behandling af anmodningen fra udstedelsesstaten	410
9.2.1.2.	Fuldbyrdelse af bødestraf og konfiskation.	411
9.2.2.	Fuldbyrdelse af bevissikringskendelser	412
9.2.3.	Fuldbyrdelse af beslaglæggelseskendelser.	413
9.2.4.	Fuldbyrdelse af fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning	413

Kapitel 10	Erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning	415
10.1.	FREMSÆTTELSE AF KRAV	415
10.1.1.	Hvilke forhold kan begrunde erstatning	415
10.1.2.	Egen skyld	416
10.1.3.	Frist for fremsættelse af krav	416
10.1.4.	Frist for klage over afgørelse	417
10.2.	INDBRINGELSE AF ERSTATNINGSKRAVET FOR RETTEN	417
Kapitel 11	Oversigt over frister	418
11.1.	AFHØRING OG SIGTELSE	418
11.1.1.	Retsmøder	418
11.1.2.	Forsvarervalg	418
11.1.3.	Aktindsigt	419
11.1.4.	Begrænsning af langvarige sigtelser	419
11.2.	ANHOLDELSE	420
11.3.	ANDRE REGLER, DER HJEMLER FRIHEDS- BERØVELSE I RELATION TIL BEHANDLING AF STRAFFESAGER	421
11.3.1.	Tilbageholdelse af personer under 15 år, der er mistænkt for at have begået en lovovertrædelse	421
11.3.2.	Frihedsberøvelse af vidne ved vidnets udeblivelse mv.	421
11.4.	POLITILOVEN	421
11.5.	UDLÆNDINGELOVEN	422
11.6.	LOV OM TILHOLD, OPHOLDSFORBUD OG BORTVISNING	422
11.7.	UDLEVERINGSLOVEN	423
11.7.1.	Udlevering til stater uden for Den Europæiske Union og Norden	423
11.7.2.	Udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union	423
11.7.3.	Udlevering til de nordiske lande	424
11.8.	VARETÆGTSFÆNGSLING	425
11.8.1.	Sigtede under 18 år	425
11.8.2.	Mundtlig forhandling af kæremål	426
11.9.	VARETÆGTSFÆNGSLING I ISOLATION	426
11.9.1.	1.-gangs isolationsfængsling og forlængelser	426
11.9.2.	Særregler, når sigtede under 18 år	426
11.9.3.	Mundtlig forhandling af kæremål	427
11.9.4.	Isolation i forbindelse med frihedsberøvelse i henhold til udlændingeloven	427
11.10.	INDGREB I MEDDELELSESHEMMELIGHEDEN	427
11.10.1.	Frister, som skal iagttages af retten	427
11.10.2.	Frister, som skal iagttages af politiet	428
11.11.	OBSERVATION	428

11.12.	TELEOBSERVATION	429
11.13.	DATAAFLÆSNING	430
11.14.	FORSTYRRELSE ELLER AFBRYDELSE AF RADIO- ELLER TELEKOMMUNIKATION	430
11.15.	LEGEMSINDGREB	430
11.16.	RANSAGNING	431
11.17.	BESLAGLÆGGELSE	431
11.18.	EDITION	432
11.19.	FOREVISNING AF FOTOGRAFI	432
11.20.	AGENTVIRKSOMHED	432
11.21.	FORSVARET	433
11.22.	BEVISBEGÆRINGER	433
11.23.	RETSMØDER	433
11.23.1.	Indkaldelse af sigtede/tiltalte til retsmøde	433
11.23.2.	Indkaldelse af vidner	433
11.23.3.	Afholdelse af retsmøder	434
11.24.	DOMSAFSIGELSE	434
11.25.	NÆVNINGESAGER	434
11.25.1.	Fravalg af nævningebehandling	434
11.25.2.	Ekstrakt	434
11.25.3.	Domsafsigelse	435
11.26.	ANKE	435
11.26.1.	Ordinær anke	435
11.26.2.	Kontraanke	435
11.26.3.	Anke med Procesbevillingsnævnets tilladelse	436
11.26.4.	Ansøgning om admitttering af anke	436
11.27.	KÆRE	436
11.27.1.	Kære til landsret	436
11.27.2.	Kære til Højesteret	437
11.27.3.	Kære til Den Særlige Klageret	437
11.28.	GENOPTAGELSE	437
11.29.	FULDBYRDELSE	438
11.29.1.	Fuldbyrdelse af afgørelser om bødestraf og konfiskation inden for Den Europæiske Union	438
11.29.2.	Fuldbyrdelse af afgørelser om beslaglæggelseskendelser inden for Den Europæiske Union	438
11.29.3.	Fuldbyrdelse af afgørelser om bevissikringskendelser inden for Den Europæiske Union	439
11.29.4.	Fuldbyrdelse af afgørelser om fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning inden for Den Europæiske Union	439
11.30.	ERSTATNINGSKRAV I ANLEDNING AF STRAFFERETLIG FORFØLGNING	439
11.30.1.	Frister for fremsættelse af erstatningskrav	439

Kap. 11: Indholdsfortegnelse

11.30.2.	Frist for klage	440
11.30.3.	Frist for anmodning om domstolsbehandling	440
Domsregister		441
Lovregister		450
Stikordsregister		458